

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXL. Utrùm vicini possint petere cautionem damni infecti contra vicinum exercentem artem pulveris tormentarii, pellipariam, aut confectionis candellarum, aut aliam, quæ sanitati vel vitæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

- 18 His ita suppositis, firma remanet, & ab omnibus approbata conclusio, alienationem factam ab hærede gravato pendente conditione subsistere, & premoriente substituto confirmari: *l. finali, §. sed quia, & ibi Gloss. C. comm. de leg. Gloss. in l. cum pater, §. libertis, ff. de legat. 2. Castrenf. & Jaf. in dicto §. sed quia, num. 7. Bartol. in l. Marcellus, §. res quæ, Cod. ad S. Consult. Trebell. Peregrin. de fideicomm. art. 40. num. 6. 8. & 21. Surd. consil. 73. num. 74. & seqq.*
- 19 Neque obstat text. in *l. Patrem 19. ff. que in fraudem credit.* quia gravatus restituens ante tempus non potest præjudicare creditoribus hæredis gravati: Bellon. jun. consil. 33. num. 19. maxime, quia eveniente casu prædecessus Dominæ Bonæ, jus esset quæsitum D. emptori, seu ejus hæredibus, deficienti videlicet dicto fideicommissi; & per consequens anticipata restitutio illis obesse non potest: egregie Fontanell. decis. 39. per totam illam decisionem, quem instar omnium allegasse sufficiat.
- 20 Neque obstat text. in *l. Imperator, ff. ad Trebell.* quia dispositio illius legis restringenda est ad suum casum speciale, nempe quando agitur de fideicommissio, quod pater gravatur restituere filio cum sui juris effectus erit; hoc enim casu, cum dilatio restitutionis fideicommissi fuerit apposita solo favore substituti, non est mirum si ante tempus agat, patre dissipante; secus est in extraneis, vel in ipso patre gravato restituere post mortem: Peregr. consil. 52. num. 29. vol. 1. & de fideicommiss. art. 40. sub num. 16. quamvis non ignorem alios huic intellectui contradicere.
- 21 Præterea ille textus non habet locum quoad immobilia, pro quibus semper cautum est substitutis; cum agere possint adversus tertios possessores: Peregr. d. consil. 52. num. 28.
- 22 Item dispositio illius textus præsupponit fraudem in hærede alienante, ut patet ex illis verbis: *ac multa in fraudem fideicommissi facta probantur.* Et postea; ideo *dammum conditionis propter fraudem infixit.* Atque ita ex communi sententia tradit Bertraz. consil. 387. num. 6. † Hic autem nulla fraus intervenire potuit, cum alienatio facta fuerit pro dissolvendo ea alieno defuncti cum decreto Senatus, & assensu Commissarii deputati, præcedente relatione peritorum, consensu & deliberatione affirmativa, & aliis circumstantiis omnino dolum & fraudem excludentibus, ut in propriis terminis d. l. Imperator, considerat Peregr. d. consil. 52. num. 31. vol. 1. omnino videndus.
- 24 In hoc tamen subsistendum est, quia D. Argelus in tract. de acquir. possess. post multos per eum citatos estimat, locum esse dispositioni dictæ *l. Imperator*, in simplici alienatione bonorum immobilium, ut per eum in dicto tract. quest. 8. artic. 18. num. 28. *novæ impressionis Lugdunensis.* Et circa ea quæ de dicta facta sunt, idem Author adendum est dicta quest. 8. art. 21. qui tamen satis se videtur involvere in illa distinctione fraudis simplicis, & reduplicativæ.
- Supradicta confirmantur ex eo, quod dicta Domina Bona, ætate major, pretii dictæ venditionis partem recepit, exigendo sortem annui redditus in locum bonorum alienatorum subrogati, & sic per receptionem partis pretii contractum venditionis tacite ratificavit, adeo ut illam modò impugnare non possit: Aretin. consil. 128. num. 6. Menoch. remed. 15. recuper. possess. num. 119. Surd. consil. 104. num. 7. Geat. discept. forens. cap. 302. num. 17. Et secundum hæc scripta iudicatum fuit in supremo Senatu.

natu Auraicensi, & declarata alienatio valida, to
no 1656.

CAPUT CXL

Utrum vicini possint petere cautionem
damni infecti contra vicinum exercen-
tem artem pulveris tormentarii, pel-
pariam, aut confectionis candelarum
aut aliam, quæ sanitati, vel viæ vici-
norum præjudicium afferre possit. Et utrum
vicini possint impedire ne juxta præ-
dium rusticum quis teneat copiam pu-
liarum, cuniculorum, columbarum,
& similibus animalium.

S V M M A R I V M.

- 1 *Cautio damni infelli potest peti à vicino qui cau-*
cet artem periculosam, veluti confusio po-
verem tormentarium.
- 2 *Pro damno quod timetur propter ignem, cautio*
peti potest à vicino.
- 3 *Vicini possunt expellere exercentes artem facili-*
veluti pellicariam, sulphurariam, & capi-
tionis candelarum.
- 4 *Expelli potest, reclamantibus vicini, exercentes*
artem sanitati aut vita nocentem.
- 5 *Nemo impeditur adificare juxta praedium vicini,*
dimisso spatio duorum pedum.
- 6 *Pes in jure quatuordecim mensurarum debet.*
- 7 *Iudex potest limitare excessivum montem vici-*
barum vicini, si magnum detrimentum praedio
proximis inferant.
- 8 *Columba dicuntur animalia innocua, & ideo non*
impediuntur, sed tamen magnus iurium tu-
orum coërcetur.
- 9 *Gallarum dominus tenetur restituere quodcum-*
que damnum per eas datum.
- 10 *Dominus coci potest ad recludendum gallina-*
cuniculos, si nimium vicini damnum in-
ferant.
- 11 *Cessante vicini iactura, quilibet potest in*
animalia in quacunque quantitate habere.

IN controversia duorum vicinorum parit
tione prædii urbani, partim super prædi
stio: Quo ad prædium vicinorum existimo, ad
ni infecti cautionem à vicino jure peti posse
cum maximo proximarum ædificiorum
pulveris tormentaiti, sulphurati, & salispe
bricam exercet. Cum generale sit, cautionem
lam semper peti posse quotiescunque fumus
dammum timetur vicinis ædibus; five in p
five in urbano prædio opus fiat; & five in p
co, five in privato; idque tam ratione
provenientis ex ædificio, quam ex opere in p
co: textus est in l. *corum* 19. §. finali, *de dam*
infecto. † Et magis in specie de damno pro
ex igne, Quod nondum illatum fuit, legi
timetur, quod locus fit cautioni de damno
cto, textus est in *leg. si servus servum* 23. §. fi
num, *versic. si autem*, *Digesti*. ad *leg. Aquil.*
dit Capol. in *trattat. de servituti*. urban. præ
pise 44. de igne, num. 1. in *versiculi*. sexta et
conclusio.

3 Et ultra remedium dictæ cautionis censeo, quod vicini possunt expellere à vicinia talem artificem, aut ei inhibere ne talem artem exerceat, non solum propter malum odorem, ut de pellipariis, & sulphuratis tradit Ripa in tractat. de peste, in 1. part. 3. partis princip. num. 74. & num. 75. ubi de conficientibus candelas, Capol. de servit. rustic. prad. cap. 43. de aere, num. 2.

4 Sed & quoties ex arte, quam vicinus exercet, damnum saluti vicinorum imminet, talia exercens prohiberi potest, cum in eo publica utilitas versetur, ut saluti & vitæ Civium consulatur; adeo ut si faber, aut malleator, vicini, etiam non Doctoris, nec scholaris, seu alterius non privilegiati sanitati noceat, utpote infirmitate laborantis, prohiberi possit artem exercere ob conservationem vitæ sui vicini: qua de re optimè agit Expilly plaidoyé 34. Quamto magis igitur in casu isto, in quo propter magnam pulveris tormentarii quantitatem, interveniente parva aliqua ignis scintilla, non solum vicinæ domus maximo ruinæ periculo supponebantur, sed ipsa etiam vicinorum vita, & integritas familiarum conservatio in continuo discrimine versarentur, talis professio & exercitium in loco illo prohiberi poterit: ex traditis per DD. in leg. 1. ff. sol. matrim. ubi Rip. num. 19. Interest enim Republicæ vitam & salutem hominum conservari; & idè Communitas rectè huic instantiæ se jungere potest: juxta l. cum ratio, §. 1. ff. de bonis damnat. Capol. dist. cap. 43. de servit. rustic. prad. num. 2. & 3. Baibol. in 7. parte l. 1. ff. sol. matrim. num. 57. in fin. versic. amplia quindò, ubi alios allegat.

Quod attinet ad prædium rusticum, dubitabatur utrum vicino subveniri posset adversus eum, qui possidet prædium parvæ quantitatis, undequaque inclusum intra prædium alterius, qui edificavit villam & columbarium, & gallinas detinet in villa, ex quibus quotidie damnum datur prædio vicino.

5 Existimo quoad ædificium vicinum, non posse peti illius destructionem, si factum fuerit dimisso legitimo spatio inter dictum ædificium, & prædium vicinum; quod quidem spatium est duorum pedum, juxta text. in l. fin. ff. fin. regum.

6 Pes autem ita mensurari debet, ut quilibet sit sexdecim digitorum: Gloss. in cap. sicut antiquitus 6. 17. quest. 4. Bald. Alexand. & alii in l. 1. ff. si quis caution. igitur quinque pedes fiant passum: Jaf. in §. rursus, num. 67. Insti. de action. Bertrach. in repert. in verbo Pes.

7 Quod verò ad columbarium spectat, reclamantibus vicinis qui lata circum habent, si inde magnum illis damnum inferatur pro magno columbarum numero in columbario existentium, Juxta vicinis providebit, & columbarium extrui non permittet: ut post Dominic. Sor. lib. 4. de just. & jur. quest. 6. art. 4. tradit Georg. Mor. in tract. de jure vendendi, part. 1. cap. 3. n. 23.

8 Verum cessante circumstantia magni damni, vix poterit impediri usus columbarum, cum columbæ numerentur inter animalia mansueta, & dominus non teneatur de damno à columbis dato, innocens quippe existimatur victus columbarum, nec rerum possessoribus officit, ut tradit Autumn. in l. 4. ff. si quadrup. pauper. fecisse dicatur, & ita decum testatur Papon. lib. 14. tit. 1. arrest. 11. & lib. 18. tit. 9. arrest. 2.

9 Denique quod attinet ad gallinas, certum est in primis, quod dictus vicinus qui de illis conquiescit, Sanlegerii quest. & resol. civil. T. II. P. II.

ritur, pro quocumque damno suis prædiis per vicini gallinas illato, potest intentare actionem de pauperie; quia licet titulus loquatur de quadrupede, tamen etiam pro damno illato per animal bipes datur actio utilis: l. 4. ff. si quadrup. pauper. fecisse dicatur, & ibi Gloss. in formatione casus, loquitur de damno illato per gallinas. Similiter de gallinis loquitur Speculat. lib. 4. tit. de injur. §. sequitur, num. 18.

An autem possit vicinus cogi officio Judicis ad ita recludendas gallinas, ut ad prædium vicini accedere non possint, verius videtur cogi posse; sicut aliàs decum fuit de cuniculis apud Papon. lib. 18. tit. 9. arrest. 2. & lib. 13. tit. 2. arrest. 32. Et generaliter quod non sit cuius concessum in villa sua habere animalia quæ pascantur, nisi intra parietes villæ suæ conclusa sint, & eorum domini amplum habeant territorium, in quo alere ea possint citra vicini jacturam, tradit Ferrer. in addit. ad Guid. Pap. decis. 218. versic. porro quamvis, & potest implorari officium Judicis, ex traditis per Speculat. loco cit. num. 19.

CAPUT CXLI.

Emancipatio licet sub conditione fieri non possit, tamen fieri potest sub conditione quæ inest ex natura rei. Pater emancipans filium suum censetur illum emancipare contracta fiducia, id est, reservata patria potestate in liberos tunc natos, vel conceptos. Reservatio usufructus in favorem patris & filii, & de chascun d'eux, utrum intelligatur facta conjunctim, vel separatim. Jus accrescendi utrum habeat locum in usufructu etiam constituto in contractu.

S V M M A R I V M.

- 1 Emancipatio cum sit actus legitimus, non potest fieri sub conditione.
- 2 Emancipatio aut alius actus, ex quibus dignoscatur utrum sit modalis, vel conditionalis.
- 3 Verba illa sub conditione, sæpè important modum potius quam conditionem.
- 4 Ampliatur, ut procedat etiam si adjecta esset clausula, Et non aliter.
- 5 Sola conditio relata ad filium emancipandum, nullam reddit emancipationem.
- 6 Conditio quæ est de natura actus, non reddit invalidum actum legitimum.
- 7 Nepotes tempore emancipationis nati, vel concepti, remanent sub potestate avi emancipantis.
- 8 Emancipatio semper censetur facta contracta fiducia, ut nepotes tunc nati sint in potestate avi.
- 9 Avus per authorizationem donationis filii, sibi non præjudicat in usufructu legali, secus si filius non indigeat authorizatione.
- 10 Reservatio usufructus facta duobus cum clausula, respectivè, intelligitur facta tam in favorem unius, quam alterius singulariter, itant uno moriente cesset quoad eius bona.